

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa R. O.

przeciwko P. P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 grudnia 2010 r.,
zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 września
2010 r., sygn. akt V Ca (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej zażalenie (pkt 2) i
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2010 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił apelację
pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2009 r., stwierdzając,
że pozwany – pomimo doręczenia mu w dniu 14 lipca 2010 r. wezwania do oznaczenia
wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia
apelacji – nie usunął tego braku w wyznaczonym terminie (art. 373 w związku z art. 370
k.p.c.).

W dniu 26 sierpnia 2010 r. do Sądu Okręgowego wpłynął wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 10 sierpnia 2010 r. i o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2009 r. oraz zażalenie na wymienione postanowienie. Pozwany twierdził, że nie otrzymał wezwania do usunięcia braków apelacji ani zawiadomienia o rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 10 sierpnia 2010 r., a o wydaniu postanowienia odrzucającego apelację dowiedział się od swojego pełnomocnika, który w dniu 19 sierpnia 2010 r. ustalił w Sądzie Rejonowym, że akta sprawy zostały przesłane do Sądu Okręgowego, a następnie w Sądzie Okręgowym, że w dniu 10 sierpnia 2010 r. zapadło postanowienie o odrzuceniu apelacji.

Postanowieniem z dnia 13 września 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił wnioski o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 10 sierpnia 2010 r. oraz o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2009 r. i odrzucił zażalenie pozwanego na wymienione postanowienie. Sąd Okręgowy stwierdził, że wniosek o przywrócenie terminu jest nieuzasadniony, gdyż pozwany w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że nie otrzymał zawiadomienia z poczty o terminie posiedzenia. Z akt sprawy wynika natomiast, że zawiadomienie o terminie posiedzenia w dniu 10 sierpnia 2010 r. zostało przesłane pozwanemu na prawidłowy adres, a następnie – wskutek niepodjęcia go pomimo dwukrotnego awizowania – zwrócone nadawcy. W tej sytuacji zażalenie pozwanego, jako wniesione po upływie przepisanej terminu, ulegało odrzuceniu, a wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku – oddaleniu jako bezprzedmiotowy (art. 168 § 1, art. 172, art. 370 w związku z art. 397 § 2 i 391 § 1 k.p.c.).

W zażaleniu na ostatnie postanowienie pozwany wniósł o jego uchylenie w części odrzucającej zażalenie i o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, a ponadto o rozpoznanie zaskarżonego postanowienia także w części oddalającej wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 10 sierpnia 2010 r. oraz oddalającej wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2009 r. Żalący zarzucił Sądowi naruszenie art. 169 § 2 w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że nie uprawdopodobnił okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu. Podniósł, że w okresie, w którym rzekomo poczta awizowała przesyłkę sądową z zawiadomieniem o rozprawie apelacyjnej i wezwaniem do usunięcia braku formalnego apelacji, w skrzynce pocztowej przypisanej do jego lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym nie było żadnego

zawiadomienia o nadejściu spornej przesyłki i jej pozostawieniu w urzędzie pocztowym. Dodał, że w okresie od czerwca do sierpnia 2010 r. nie wyjeżdżał poza miejsce zamieszkania, regularnie sprawdzał zawartość skrzynki pocztowej i odbierał otrzymane przesyłki m.in. z Prokuratury Rejonowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

U podstaw postanowień o odrzuceniu zażalenia i oddaleniu wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku legło stanowisko Sądu Okręgowego, że pozwany nie uprawdopodobnił okoliczności uzasadniających wnioski o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 10 sierpnia 2010 r. odrzucające jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2009 r. Innymi słowy, Sąd Okręgowy uznał, że pozwany nie uprawdopodobnił, iż nie wniósł zażalenia w terminie bez swojej winy. Podstawę takiej oceny stanowiło natomiast przekonanie, że zawiadomienie o rozprawie apelacyjnej w dniu 10 sierpnia 2010 r. z równoczesnym wezwaniem do usunięcia braku apelacji zostało pozwanemu doręczone prawidłowo.

Poza sporem pozostawała okoliczność, że przesyłka sądowa, zawierająca wezwanie do usunięcia braku formalnego apelacji przez oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia oraz zawiadomienie o terminie rozprawy przed Sądem Okręgowym wyznaczonym na dzień 10 sierpnia 2010 r., została pozwanemu doręczona w sposób określony w art. 139 § 1 k.p.c. Przesyłka ta została zwrócona Sądowi Okręgowemu z adnotacją urzędu pocztowego o jej awizowaniu w dniach 29 czerwca i 7 lipca 2010 r.

Art. 139 § 1 k.p.c. pozwala na uznanie przesyłki sądowej za doręczoną, mimo że odbiorca jej nie otrzymał. Za uzasadniony trzeba zatem uznać postulat rygorystycznego przestrzegania wymagań określonych w powołanym przepisie oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, wydanego na podstawie delegacji zawartej w art. 131 § 2 k.p.c. Naruszenie tych wymagań przez doręczyciela czyni bowiem doręczenie nieskutecznym. Datą doręczenia przesyłki – w sposób określony w art. 139 § 1 k.p.c. – jest data, w której upłynął termin do odbioru złożonej przesyłki w oddawczej placówce pocztowej, jeżeli przed upływem tego terminu adresat nie zgłosił się po jej odbiór (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2000 r., V CKN 1159/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 12).

We wniosku o przywrócenie terminu żalący zaprzeczył, by listonosz pozostawił w jego skrzynce pocztowej zawiadomienie, o którym mowa w art. 139 § 1 k.p.c. i w § 8 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca

1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. Nr 62, poz. 697 ze zm.). W celu uprawdopodobnienia twierdzeń o braku awizowania spornej przesyłki dołączył do wniosku pisemne oświadczenia z dnia 25 sierpnia 2010 r. złożone przez siebie oraz przez żonę J. P., kserokopię przesyłki z Prokuratury Rejonowej z odrębną adnotacją o doręczeniu w dniu 7 lipca 2010 r. oraz przesyłki E.(...) awizowanej w dniach 12 i 19 lipca 2010 r., a ponadto zgłosił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka żony J. P. oraz zaoferował dowód z własnych zeznań. Twierdzenia przytoczone we wniosku dotyczyły braku awizowania spornej przesyłki, a więc okoliczności o charakterze negatywnym, będącej przy tym koniecznym warunkiem skuteczności doręczenia w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. Rozważenie tych okoliczności było zatem obowiązkiem Sądu Okręgowego.

Zgodnie z art. 169 § 2 k.p.c., w piśmie z wnioskiem o przywrócenie terminu należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Ocena, czy uprawdopodobnienie takie nastąpiło należy do sądu, który nie jest związany twierdzeniami wniosku. Istota uprawdopodobnienia sprowadza się natomiast do przekonania sądu przynajmniej o prawdopodobieństwie zaistnienia faktów, na które powołuje się strona domagająca się przywrócenia terminu. Jeżeli twierdzenia strony są niewystarczające, sąd władny jest zbadać podstawę wniosku, z tym że przedmiotem badania nie jest udowodnienie okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu, lecz ich uprawdopodobnienie (zob. postanowienia Sadu Najwyższego z dnia 26 listopada 1996 r., II CKN 23/96, nie publ., z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 91/05, nie publ., z dnia 19 maja 2006 r., III CZ 28/06, nie publ. i z dnia 5 maja 2009 r., I UO 3/08, nie publ.).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie podjął nawet próby rozważenia okoliczności przytoczonych we wniosku o przywrócenie terminu, które – zdaniem pozwanego – świadczyły o tym, że nie wniósł w przepisany termin zażalenia na postanowienie Sadu Okręgowego z dnia 10 sierpnia 2010 r. bez swojej winy. Zaniechanie oceny tych okoliczności uzasadnia podniesiony przez żalącego zarzut naruszenia art. 169 § 2 k.p.c., a w konsekwencji powoduje konieczność uchylecia zaskarżonego postanowienia w części odrzucającej zażalenie (pkt 2) i przekazania sprawy w odnośnym zakresie do ponownego rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.